

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ПОЗНАВАЊЕ ПРИРОДЕ

РАЗРЕД: ПЕТИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉ ПРОГРАМА:

Општи циљ програма

Циљ наставе познавања природе је да омогући ученицима са оштећеним видом да схвате условљеност и повезаност појава и процеса у природи и значај човјека у мијењању природе.

Посебни циљеви програма

- усвојање основних знања о природи као увод у учењу природних наука;
- кориштење извора знања и оспособљавање за организовано и систематско посматрање природе;
- развијање љубави према природи и чување и заштита животне средине;
- стицање основних знања о обиљежјима бића, међусобној зависности живе и неживе природе и међузависности биљака, животиња и човјека;
- стицање основних знања о космосу;
- стицање основних знања о тлу и ваздуху;
- стицање основних знања о животу биљака и животиња у животним заједницама;
- упознавање са гајењем и заштитом биљака;
- стицање основних знања о грађи човјековог тијела, функцијама и заштити човјекових органа;
- стицање основних знања о болестима, алкохолу, пушењу и дроги, стицање навика одржавања хигијене и чувања здравља.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА :

Наставна тема	Оквирни број часова
1. Небеска тијела	6
2. Постанак и састав земље	8
3. Вазух	4
4. Животне зједнице	16
5. Човјек као дио природе	20
6. Здравље и исхрана	4
7. Екологија	14

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Небеска тијела (6)		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни кретање Земље и осталих планета око Сунца; • дефинише појам космоса; • да објасни Сунце као извор свјетлости и топлоте; • препозна облик Земље; • прикаже кретање Земље око осе; • објасни смјену дана и ноћи; • прикаже и објасни кретање Земље око Сунца и смјене годишњих доба. 	<ul style="list-style-type: none"> • Небеска тијела- појам; • Сунце; • Земља. 	<p>Ликовна култура (лијељење, моделовање, вајарске технике и тродимензионалност) Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања)</p>
Тема 2: Постанак и састав земље (8)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да објасни појмове хлађење и очвршћавање, ваздушни и водени омотач; • да дефинише Земљину кору и Земљино језгро; • да дефинише вулкане и земљотресе; • да објасни помјерање тла и настанак мора, океана и планина; • да објасни дјеловање сунчеве топлоте, хладноће, воде, вјетра и живих организама на тло; • да разликује врсте и типове тла; • да објасни одржавање и повећавање плодности, пошумљавање, наводњавање; • одводњавање и негативне утицаје. 	<ul style="list-style-type: none"> • Постанак Земље; • Постанак и састав тла; • Врсте тла и њихова својства. 	
Тема 3: Ваздух (4)		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да дефинише појам атмосфера; • да покаже да је ваздух без мириса, да се шири, има масу, заузима простор, врши притисак и креће се; • да објасни значај ваздуха за живот, узроке и посљедице загађивања ваздуха. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ваздух-омотач; • Планете; • Својства ваздуха. 	<p>Ликовна култура (цртање, моделовање тродимензионалних облика) Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања)</p>
Тема 4: Животне заједнице (16)		

<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да дефинише појам животне заједнице; • да препознаје поврће, сличности и разлике, гајење и заштиту; • да препознаје биљке које расту на њиви; • да наброји штетне гљиве на житарицама; • да наброји индустријске биљке и шта се од њих добија; • да именује мирисне и украсне биљке; • да именује животиње у повртњаку-корисне и штетне; • да наброји јабучасто и коштуничаво воће; • да наброји дијелове воћке; • да наброји инсекте, птице и друге животиње у воћњаку; • да наброји услове за живот на ливади и пашњаку; • да идентификује ливадске биљке (трава дјетелина, крмно биље, лековите биљке); • да објасни њихов значај за човјека; • да разликује листопадно и четинарско дрвеће; • да наброји животиње у шуми (звијери и племенита дивљач); • да објасни услове за живот у води и око воде; • да препозна биљке у води; • да дефинише море, језеро, баре и ријеке као животне заједнице. 	<ul style="list-style-type: none"> • Повртњак и њива; • Биљке у повртњаку; • Биљке на њиви; • Животиње у повртњаку и њиви; • Воћњак и виноград; • Ливада и пашњак; • Шуме –животна заједница; • Воде- животне заједнице. 	<p>Ликовна култура (лијепљење, моделовање, вајарске технике и тродимензионалност) Познавање друштва (привреда у РС и ФБиХ, природне географске карактеристике) Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања)</p>
---	--	--

Тема 5: Човјек као дио природе (20)

<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • да објасни да се човјек рађа, развија и умире; • да разликује главне дијелове човјекова тијела: главу, труп и удове; • да објасни кости и мишиће (основна грађа) ; • да наброји шта спада у органе за варење; • да објасни грађу, улогу, болести, његу и правилну 	<ul style="list-style-type: none"> • Развој човјека; • Органи за кретање; • Органи за варење; • Органи за дисање; • Органи за крвоток; • Органи за излучивање и кожа; • Нервни систем; • Чулни органи. 	<p>Ликовна култура (лијепљење, моделовање, вајарске технике и тродимензионалност) Српски језик (Садржаји из књижевности и културе изражавања) Физичко васпитање (Атлетика)</p>
---	--	--

<p>исхрану;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да наброји шта спада у органе за дисање; • да објасни њихову грађу болести, улогу, његу и заштиту, • да наброји органе за крвоток, • да објасни њихову основну грађу, улогу, болести, његу и заштиту; • да наброји шта спада у органе за излучивање; • да објасни основну грађу, функцију и болести тих органа; • да наброји шта чини нервни систем, • да објасни основну грађу, његу, болести и заштиту тог система; • да дефинише чулне органе и да их наброји (вид, слух, мирис, укус, додир) ; • да објасни њихову основну грађу, функцију, болести, његу и заштиту; • да препозна биљке у води; • да дефинише море, језеро, баре и ријеке као животне заједнице. 		
<p>Тема 6: Здравље и исхрана (4)</p>		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни значај воћа и поврћа у исхрани човјека и улогу витамина, правилно конзумирање хране, ланац исхране и здравља; • наброји шта спада у личну хигијену и хигијену одијевања; • наброји превентиве у чувању здравља; • објасни штетности алкохола, пушења и дроге; • препозна најчешће заразне болести. 	<ul style="list-style-type: none"> • Исхрана; • Здравље и заштита од болести. 	<p>Српски језик (садржаји из књижевности и културе изражавања) Физичко васпитање (Мјерење тјелесног развоја и физичких способности)</p>
<p>Тема 7: Екологија (14)</p>		
<p>Ученик треба да :</p> <ul style="list-style-type: none"> • да дефинише појам екологија; • да објасни еколошки покрет код нас и у свијету; 	<ul style="list-style-type: none"> • Шта је екологија (појам); • Како човјек загађује ваздух; 	<p>Ликовна култура (моделовање) Музичка култура (дјечије стваралаштво) Српски језик (садржаји из књижевности и културе)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • да прикаже загађивање ваздуха издувним гасовима моторних возила, термоелектране, индустрије; • да објасни употребу филтера за пречишћавање воде и ваздуха; • да објасни шта је пошумљавање; • да објасни и планира оплемењивање животне средине култивисаним и украсним биљкама; • да разликује цвијетњаке и паркове и да именује чиме и како се одржавају и штите; • да објасни међусобну зависност биљака и животиња; • да објасни зависност човјека од биљака и животиња. 	<ul style="list-style-type: none"> • Како човјек загађује земљиште; • Како заштитити човјекову околину; • Планска сјеча шума; • Затворена сметљишта за спаљивање отпадака, • Организовано сакупљање отпадака и употреба корпи за смеће- контејнера; • Украсне биљке у насељима; • Међусобна зависност живих организама и човјека; 	<p>изражавања)</p>
--	--	--------------------

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

- настојати што више времена проводити са ученицима у природи;
- добро одабраним наставним средствима и усмјереним радом наставника који ангажују сва ученикова чула (чула слуха, додира и мириса), могу се постићи сасвим добри резултати у настави Познавања природе;
- приликом обраде нових садржаја неопходно се ослањати на постојећа искуства ученика;
- Организовати излете и посјете фабрикама, ријекама, шумама итд;
- Засађивати младе саднице и цвијеће;
- Остварити корелацију са другим наставним подручјима, посебно са сродним садржајима из музичке и ликовне културе, српског језика, васпитног рада с одјељенском заједницом и сл;
- Омогућити кориштење што више извора знања: рељефне слике људских органа, костур. Нагласити важност правилног држања тијела. Указивати на здраву исхрану, штетност пушења и алкохола (припремити видео касете) важност спорта и кретања. Важност чистог ваздуха у кући и стану, модел човјека са унутрашњим органима, рељефни цртежи, уџбеник, Брајева машина, наставни листови, свијећа, балон, чаша, лопта.